

PROIEKTUA

EUSKADI
NAZIOA
EUROPAN

AURKIBIDEA

Sarrera

A) Euskadin 2007 urtetik hona bizi izandako aldaketa

1. Arazo ekonomikoak mundu global baten testuinguruan
2. Bakea, ETArek amaieratik ulertua, hurbilago
3. Eragile berriak erakunde mapan
4. Hala eta guztiz ere, autogobernu gehiago

B) Herri gisa ditugun erronkak

1. Krisialditik ateratzea. Eredu sozio-ekonomiko propioan aurrera eginez
2. Burujabetasun eta autogobernu gehiago.
3. Herri-nazioa prozesu estrategiko baten bidez eginez

C) Euskadi, Nazioa Europan. 2015erako Proposamenak

1. Bakea eta elkartasuna
2. Eskubide historikoen eguneratzea, erabakitzeko eskubidearen
Instituzionalizatzea.
3. Akordio irekia, XXI. Menderako akordioa.
4. Herriarekiko konpromisoa duen Gobernu berreskuratzea.
5. Enplegu eta Garapen Ekonomikorako lankidetzaren hitzarmena. Lan harremanetarako
Euskal Sistema.
6. Euskadi munduan.
7. Hurbiltasuna, komunikazioa, parte hartzea, gardentasuna eta ustelkeriaren
kontrako borroka.

D) Etorkizuna lantzen

SARRERA

1977 urtetik hona garatu izan diren txostenek EAJ-PNVri dotrina oinarri sendo eta ondo egokitua emateaz gain, erakunde politiko izateko kokapena ere eskaintzen diote. Zati batean, gizartean eta XIX. mende amaieran sorrera eman zion aberrian etengabe izandako eboluzio eta transformazioetara egokitu izanaren fruitu gisa etorri zaigu, garatu izan duen ekimen politikoaren helburua Euskadiren askatasuna lortzea izan delarik.

2007ko Txosten Politikoan islatuta geratu zen moduan, EAJ-PNVren helburua da “ Euskal Herria subjektu politiko gisa eta beronen erabakitzeko eskubidea aldarrikatzea. EAJ-PNVk Euskadi erabakitzeko eskubidea duen subjektu politiko gisa aldarrikatzeko ekimena egingo du, Espainiar eta Frantziar estatuen menpeko denaren estatus politiko eta administratiboa gaindituta”.

Gure alderdiak Euskal Herriaren biziraupenaren aldeko borroka egin du inguruabar ekonomiko, sozial eta politiko oso desberdinetan. Orain ere, gure ekimen politikoak hurrengo lau urteotarako zehaztu behar dugun tenore honetan, garrantzizkoena da bizitzea egokitu zaigun aldiaren analisi eta balorazioan asmatzea. Diagnosian ez okertzea da helburua, erdiesteko ditugun helburuetan asma dezagun.

Globalizazioa, nortasunen eraldaketa, emigrazioa, nazio Estatuaren krisia, europar eraikuntzaren aurrerakada, munduko krisia, erakundeetako ahultze finantzarioa eta gazteentzako etorkizun itxaropenik eza, espektro ideologikoaren berregituratzeak, gobernagarritasun politikoaren konplexutasuna, ETAren balizko amaiera eta Bakea lortzea dira besteak beste XXI. Mendeko Euskadi irudikatzen eraman gaitzaketen faktoreak.

Erronka hauek erantzun zehatzak eskatzen dizkigute, testuinguru berri honetan egitasmo politikoak eraberritzea. Euskadirentzat eta Euskaditik bertatik eragindako erantzunak. Honako Agiri honetan biltzen ditugu EAJ-PNVk European Nazio/Aberri gisa aurrera egiten jarraitzeko aurkezten dituen erantzunak.

A) EUSKADIN 2007 URTETIK HONA BIZI IZANDAKO ALDAKETA

2007an Euzko Alderdi Jeltzaleak bere azken Batzar Orokorra ospatu zuen. Alderdikideek bertan onartu zituzten ehun urteko erakunde honek epe labur eta ertainera ezartzen zituen estrategia eta helburuak sendo markatzeko txostenak.

Txosten hauek dira 1977 urtetik hona onartu izan diren aurreko txostenen ondorio eta jarraipena, eta lehenengo haien dotrina eta strategiaren indarra mantentzen dute; era berean mantentzen du, inguruko inguruabarrak aldatzen diren moduan eboluzionatzeko derrigorra duen erakundearen jarrera; gizartea, herria, eta XIX. mende amaieran sorrera bizi izan zuen aberria aldatu izan diren moduan.

Indarrean dagoen txosten politiko honetan, EAJ-PNVk Euskal Aberriaren aldarrikapen politiko eta juridikoa lortzeko asmoa ezartzen du, Euskal Herriak bere etorkizun politiko erabakitzeko eskubide eta gaitasuna finkatzeko eta definitzeko markoan. Era berean, erakunde demokratikoen aldeko apustua azpimarratzen da, aurrera egiteko tresna politiko den aldetik; eta subjektu politikoak baldintza berdinekin aldarrikatzeko oinarrian sendotutako akordio kultura defendatzen da, inolako inposizio edo betorik gabe. Zerumuga “berdinen arteko ituna da” mundu independentean politikaren praktikorako giltzarri gisa. 2007an onartutako printzipioek indarrean diraute EAJ-PNVren ekimen politikoaren oinarrian.

Bizi garen gizarte globalean, era guztietako aldaketa sozialak oso azkar produzitu dira eta produzitzen dira. Azken lau urteotan oso gertakari esanguratsuak bizi izan ditugu, eta gaur eguneko Euskadik, 2011 urte amaiera honetakoak hain zuzen, zerikusi handirik ez du duela bost urte eskas bizi genuenarekin.

EAJ-PNVren helburu politikoaren muina “denbora errealean” garatzen da, bizi dugun espazio eta denbora honetan; Alderdi honek beraz, unean uneko egoera sozio-ekonomikoan kokatzen da, hiritarren beharrezko erantzuna emateko egoeran, horretan oinarritzen baita Euskal Herriaren aberri eraikuntzarako xedea.

Zentzu honetan, EAJ-PNV oso adi dago azken aldi honetan izan diren aldaketa sozialei erreparatzeko, eta lehenengo eta behin azpimarratu behar dugu gaur duela lau urte baino txiroagoak garela. Nazioarte mailan, sistema finantzarioaren usteltzearekin hasi zen mundu mailako krisi ekonomikoak mundu garatua ziurgabetasunez betetako zurrumbilo bilakatu du. Espekulazioaren burbuila apurtzearekin, globalizazioaren eta balore hierarkiaren aldaketaren eraginez, egoera ekonomiko latzean egotera eraman gaitu, topo egin dugu berriro langabezi tasa altuarekin, zor eta defizit tasa altuekin eta jarduera

ekonomikoaren beherakada orokorrarekin. Eszenatoki horretan, Euskadik urteotan landutako egitura industrial sendoa duen arren, ezin izan da nazioarteko joeretatik kanpo geratu.

Inguruabar honek bestelako herri errealitatea planteatzen digu. Indarrak ditu, baina baita adorez eta errealismoz landu beharko ditugun ahultasunak, lortutako tokiak sendo ditzagun eta krisialdi honetatik indartuta eta hobeto irteteko aukera emango diguten egokitzapen ekonomiko berriak topa ditzagun.

Arlo politikoan ere, asko izan dira bizi izandako aldaketak. Eremu instituzionalean, hauteskunde autonomikoak ondo irabazi genituen arren, “ Alderdien Legearen” aplikazioan kalkulu politikoa erabili izanak, Eusko Legebiltzarreko tokiak murriztu direlarik eta PSE-PP arteko aliantzak Euskadiko A.E.n eragin zuten eusko abertzaletasuna Eusko Jaurlaritzaren ardura tokitik kanporatzea.

Alderdi konstituzionalistek “ erdiko bidea” eraikitzeke asmoa izan dute, Euskadiko A.E.ko hainbat udaletan lehendik praktikatu izan zuten apustua, eta Nafarroan UPN-PSN akordio bidez gauzatu zena. Apustu honen oinarri bakarra da espainiar muturkeria konstituzionala, Euskadi sistema konstituzionalera sartzea, Euskal Autonomi Erkidegoa Estatuko beste autonomien pare jartzeko. Alderdi politikoek legearekin batera, Estatuak euskal izate desberdina baliogabeteke saiakera ikusi izan dugu.

Errealitatean, martxan jarri zenetik bi urte igaro direlarik, eta gutxiengoan gobernatzen duen kolore bakarreko Gobernuarekin, eta kanpoko babes teoriko nahikoa izan duen arren, aukera honek porrota jaso du. Porrota ez da bere ezeraginkortasunetik eta izaera artifizialez etorri, baizik eta euskal gizarteak berak duela gutxi ospatu izan diren Udala eta Foru Hauteskundeetan baliogabetu izan duelako.

Ezker Abertzale berria sartzean, hauteskontzietan bestelako mapa politikoa marraztu dute Hego Euskadin. Mapa anitz honetan, EAJ-PNVk toki batzuk galdu ditu. Mapa berri honek elkar onartzean oinarritutako akordioak bilatzea eta eragile eta egitasmo politiko guztien arteko egoera berdintasuna onartzea exijitzen du.

Akordioa da euskal gizarteak planteatutako helburuak lortzeko exijitzen duen prozedura eta , beraz, Alderdi Honentzako oinarritzako helburua da, instituzioetan eraldaketa nabarmena bizi izan duelarik. Euskadiko lehen alderdia izaten jarraitzen dugu, baina indar hegemonikoa galdu dugu.

Aldaketa politikoa eta aniztasunaren sendotzea ahalbidetu duen eboluzio nabaria izan da: ETAREN bortxakeriaren amaiera. Epe laburrean, edozein modutan, bere behin betiko bukaera egiaztatu beharko duen erakunde terroristaren azken urratsen aurrean aurkitzen gara. Ziklo amaiera honek aurreikuspen berriak irekiko ditu- egin du jadanik- Euskadin. Aldi berria hasi da.

Indarrean dirauen gatazka politikoa konpontzeko aukera irekitzen duen aldi berria. Euskal Aberriak, Euskal Herriaren talde nortasunaren adierazpidea den heinean, gure egitura politikoa propioa demokratikoki erabakitzeko eskubidea du. Egitura politikoa hori legitimatzeko subjektu bakarra, zazpi herrialdetan oinarritzen den Euskal Aberria da. Hori da EAJ-PNVren helburu nagusia.

Euskadik Espainia eta Frantziarekin duen gatazka politikoaren oinarrian dago, Euskal Herria eta bere eskubideak, Estatu hauek espainiar eta frantziar nazioen eskubideak onartzen dituzten termino beretan ez onartzea.

EAJ-PNV Euskal Herriaren zerbitzura dagoen tresna da, gatazka politikoari konponbidea emateko xedearekin. ETA nazio eraikuntza eta Euskadiren interesak objektiboki kaltetu dituen eragilea izan da, eta da. ETAREN bortxakeriaren amaierak aukera bat zabaltzen du Euskal herriak jauzi kualitatiboa ematerik izan dezan, eta EAJ-PNVk izan behar du estrategia honetarako tresna nagusia.

Bere bizitza luzean, Euzko Alderdi Jeltzaleak euskal gizartean bizi izan diren aldaketa guztietara egokitzen jakin du. Eta oraindik ere, egiten jarraituko du.

Honako agiri honek Herri gisa izango ditugun erronka eta desafioak, eta gure Herri hau lideratzen jarraitu nahi duen erakunde politikoa gisa izango ditugunak aztertzen ditu. Erronka eta desafio hauei ekin behar izango diegu Euskadiren urratsak Europar Nazioa den heinean bideratzeko, egitasmo estrategikoak sendotzeko, gure eskubideak onartuak izan daitezten, eta dagokion ordenamendu juridikoan sar daitezten.

Agiri honek azterketa bat planteatzen du, diagnosia eta Alderdiaren dotrinaren muinaren eguneratze estrategikoa, eta gauzatzeko biderik egokienak proposatzeko bilatzen duen norabidea; Batzar Nagusiaren amaieratik (2012ko urtarrila) eta hurrengo edizioaren hasierara arte, 2015a amaitu arterako aldia doan denbora tartean.

1.- Arazo ekonomikoak mundu global baten testuinguruan

Krisi denborak bizi ditugu. Krisi honek agerian utzi du mundu globalean bizi garela. Globalizazioa ez da aukeratzen den zerbait. Gertakari geldiezina da, eta horrekin bizi beharko dugu. Egia da mehatxuak eragiten dizkigula (garatzeko bidean dauden herrialdeen aldetik lehiakortasun handiagoa eta produkzio gastu txikiagoak), baina aukerak ere ekartzen dizkigu (merkatu erraldoietara sartzeko).

Bizitza tokatu zaigun aldia, zalantzarik gabe da oso latza. Ekonomiaren biziberritzearen zantzu batzuk antzematen diren arren, ahulak dira oraindik, eta ez dute behar besteko dinamismorik. Krisialdi honetako elementu batzuk, garatzeko etorri dira.

Gaur egungo finantza eta ekonomia arloko munduko krisialdi honek, hainbat alorretan gainditu ditu 1929ko hondamena eta 1973ko krisia. Beherakada garrantzitsuak eman dira nazioarteko produkzio eta merkataritzan, finantza zailtasun handiak daude eta ondorengo lanpostuen galera. Herrialde batzuek ahalegin nabarmena egin dute zerga alorrean krisialdiari muga jartzeko; defizit handiak bizi dituzte, eta beraz, beren zorraren hazkunde esponenziala gertatzen da; honek zailtasun handiak eragiten dizkie maileguak eskuratzeko, merkatuetan beren "herri-arriskua" oso altua delako. Estatu batzuetako kontuetako interbentzioa gertatu da eta beste batzuk oraindik daude interbenituak izateko arrisku larrian. Horrez gain, ez bai sozial eta politiko handia ematen da egitura politikoen ez-eraginkortasuna eta inoperantzia direla nagusi, merkatuaren mehatxu espekulatiboari aurre egiteko neurriak hartzeko ezgaitasuna antzematen baitzaie.

Euskadin, Euskadiko A.E.n nagusiki, krisialdia ez da Espainiar Estatuan bezain bortitza, baina, zalantzarik gabe, biztanleriaren zati handi bati eragiten dio. Arazoak ditugun arren, Hego-Euskadiko egoera Espainiar Estatuak bizi zuena baino nabarmenki hobea da.

Hau ez da kasualitatez edo fenomeno natural arraro batez eragin. Gutxienez, hiru dira Euskadiko A.E.ko kasuan ematen diren faktoreak. Ekimen publikotik enpresa jarduera pribatua ahalbidetzen eta dinamizatzen lagundu duten faktoreak dira, hori delarik gure Erkidegoko egoera ekonomiko onaren protagonista .

Faktore hauetako lehena da laurogeita hamargarren hamarkadako politika industrial, edo baita Eusko Jaurlaritzaren jardueraren hasiera bera. Politika ekonomiko horri esker, gure Barne Produktu Gordinaren % 30 mundu mailan irekitako sektore industrialari dagokio, eta beraz, ez dago espainiar ekonomiaren ahultasun estrukturalaren eta bere eskari gaitasun urriaren mende.

Era berean, gure ekonomia dibertsifikatzeko aukera baliatu da, turismoa eta industriari lotutako zerbitzuak sustatuta. Gure produkzio-egitura sendotu dute, eta gure hazkunderari nabarmenki lagundu diote.

Bigarren tokian, ekonomikoki lortu dugun tokia aurrekontu alorrean garatu diren politika publikoen zorrotasun eta ardurari dagokio. Politika hauei esker, inbertsio handiak egin izan dira azpiegituretan, garapenean eta berrikuntzan; era berean bermatu dira gizarte zerbitzuak, osasun eta hezkuntza . Hau guztia egin da, kontu publiko orekatuak mantentzeko dugun beharrezana ahaztu gabe.

Eta, hirugarrenik, euskal aurrezki Kutxen sistema era egoki eta arduratsuan kudeatu delako. Herriak finantza babesa izan du enpresa eta familien egitasmo ekonomikoetarako, arrisku praktiketara sartu gabe.

Arestian azaldutakoari esker, Euskadiko A.E.ko krisiak Espainian izan denak baino eragin txikiagoa izan du. Hemengo jardura ekonomikoa ez da neurri berean kaltetu, langabezia tasa baxuagotan dago, kontu publikoak egoera hobean daude (eta are hobeto egongo ziren Eusko Jaurlaritzaren sozialistak azken bi urteotan garatu duen kudeatze lanagatik izango ez balitz); eta BBK, Kutxa eta Vital euskal kuxak Espainiar Estatuko kaudimen mailako lehen tokietan daude .

Esparru honetan, autogobernuko tresnen balioa aldarrikatu beharra dago, haiek gabe gure egoera gure ingurukoaren antzera egongo litzatekeelako. Kontzertu eta Hitzarmen Ekonomikoak Hego-Euskadin bestelako esparru ekonomikoa mantentzea ahalbidetzen digute. Politika ekonomikoko oinarrizko tresna da, eta ondorio zuzen modura, esparru berezia dugu autogobernatzeko gaitasun politikoan, bereziki Euskadiko A.E.n.

Hobeto gaude bai, baina ez gaude ondo. Gure enpresak egoera latzean daude, neurri batean barne eskaria murriztu delako, baina batez ere finantzaketa eskuratzeko zailtasunak daudelako. Horrek lanpostuen galera eragin du , industria bezalako sektore batzuetan galera hau ez da hain gogorra izan gure enpresak arduratsu jokatu dutelako, eta gure esportazioak martxa onean doazelako.

Zehatzago esanda, eraikuntzaren sektoreak eta honetatik eratorritako industriak aurrekaririk gabeko hondamena pairatu dute. Egoera honen ondorioz latzena izan da langabeziak igo duela, eta horri lotuta doaz gizartetik at geratzeko arrisku sozialak.

Baliabide publikoak murriztu egin dira, eta zailtasunak ditugu azken 30 urteotan garatu izan dugun eta Euskadiko A.E.n gure autogobernuaren ikur nagusienetakoa izan den “ Estatu babeslea ” mantentzeko. Krisialdiak agerian jarri du gure Ongizate estatua birformulatu behar dugula, solidario eta bidezkoa izateaz gain, jasangarria izan dadin.

2.- Bakea, ETAREN amaieratik ulertua, hurbilago

Inoiz baino hurbilago gaude Bakea lortzeko helburutik, horretarako ezinbesteko abiapuntua da ETAREN bortxazko jardueraren amaiera.

Euskal gizarteak ETAREN bortxakeria errefusatzeko erakutsi duen borondatea ezinbesteko faktorea izan da ezker abertzalearen eta ETAREN beraren estrategia aldarazteko. Euskal gizartearen mezua argia da: bortxakeriari lekurik ez. Euskal gizartearen presio honek, jardun polizial eta judizialarekin eta nazioarte mailako koordinazioari lotuta, bere fruituak eman ditu . ETA nabarmenki ahuldu da eta derrigortua izan da “ era orokorrean jardura behin betiko uzteko ” adierazpena egitera . Lehen urratsa da, garrantzizkoa baina ez erabatekoa; onartzea kostatuko zaion arren, ETAK jakin badaki bere denbora bukatu dela, eta lehenago edo beranduago, bere jardura armatuaren amaiera onartu eta aldarrikatu beharko duela.

Ezker abertzale historikoa urteotan bizi izan zen ETaren buruzagitza politiko eta militarren menpean, eta orain onartu du bide armatuaren bideraezintasuna. Hala adierazi du euskal gizartearen aurrean, eta hala ekin dio bere jarduera legezkotasun juridikora egokitzea, honek hautestontzietan lehiatzeko aukera eman diolarik. Jakin badakite “ estrategia politiko-militarra” eta botxakeriaren erabilpena gainbehera etorri direla eta garai berriak etortzeko aldia dela, politika egiteko aldia. Urrats bat eman dute, asko gehiago eman behar dituzte kultura demokratikoaren bidera atzera bueltarik gabe sar daitezten, bide hori baita helburu politikoak lortzeko bakarra.

Bizi dugun aldi politiko berrian, euskal gizarteak hurbiletik ikusten du ETaren amaiera. Gizarteak terrorismoa argi eta garbi arbuatu izanak ezker abertzalea derrigortu du bide politiko eta demokratiko hutsetan oinarritutako estrategia planteatzera. ETak euskal gizarteari zor dio bortxakeria behin betiko amaitzea, eta ezker abertzaleari exijitu behar diogu helburu hau lortzeko osoko pro-aktibitatea.

Hala eta guztiz ere, egiazko Bakearen eta adiskidetzaren lorpena ETaren desagerpenetik harago dago. Hiritargo osoaren balore eta kultura demokratikoaren barneratzean sakondu beharra dago, bizikidetzaren demokratikoaren egiazko pedagogia jarrera, balore eta portaeretan gauzatuz.

Bakearen eta adiskidetzaren eraikuntzarako oinarriak dira hurkoaren sufrimendua onartzea eta biktima guztiei dagokien ordain moral eta materiala. ETaren amaiera euskal gizartearen jarrera etikoan oinarritu behar litzateke, eta ez bakarrik egitasmo politiko batek beste bati garaitzen diola. ETaren amaiera interes politikoan oinarrituta eraikiko balitz, oinarri okerrak ezarriko liriteke bake eta adiskidetzarako etorkizuna eraikitzeko orduan. Aldi berrirako euskarriak gizarte osoak partekatuko duen jarrera etikoa suposatuz behar du.

3.- Eragile berriak erakunde mapan

Testuinguru instituzionalari dagokionez, ezker abertzale tradizionalak bere legalizaziorako baldintza juridikoak bete ditu. Legezkatasunera itzuli izanak indarra eman dio udal eta foru erakundeetan sartzeko orduan. Beti egon behar izan zuketena tokian. Baldintza juridikoak beteta, bete gabe dute oraindik bizikidetzaren demokratikoak ezartzen dituen baldintza politiko eta etikoak. Eta ondorioz, Estatuak bete beharko du ezker abertzalearen marka propioaren legeztatzea.

Edozein kasutan, gogoratu beharra dago erakundeak ez daudela hutsean aldarrikatzeko, baizik eta lan egiteko eta euskal hiritar guztien arazoak konpontzeko. Zerbitzu publikoa izateko espirituarekin eta sen onez. Hori bai dela garrantzitsua, batez ere erantzun serioak eskatzen dituen oraingo egoera ekonomikoan.

Beste aldean aurkitzen dugu PSE-PSN-PP-UPN-UPyD alderdiek osatzen duten “ bloke konstituzionalista”. Euskadiko A.E.n helburu eta bandera izan duten “ Ajuria Enearen menderatzea” goiburu muturzalearekin, ekonomia arloan politikoki sortu den guztia ezabatzean oinarritutako politika ekonomiko ezerezarekin. “ Estatu apustutzat “ hartu den aukera hau historian gogoratuko da euskal gizartean babesik txikiena lortu zuen “ itun politiko” gisa. Edo, bestela esanda, Euskadiko A.E.ko euskal hiritargoak okerren baloratu zuen alderdi arteko akordioa. PSE-PP ituna akordio interesatua izan da, eta bere helburu bakarra izan da euskal abertzaletasuna gobernu erakunde eta ardura esparruetatik kanporatzea, eta Nafarroako UPN-PSN itunen ondorioz NaBai koalizioari aginte esparru horietarako sarrera eragozte. Lau urte galdu dira gure garapen ereduaren errotu ahal eta behar genuenean.

Mapa politiko kolore anitz berri honek euskal gizartearen errealitatea eta aniztasuna islatzen du. Zalantzarik gabe, egoera berri honetan, EAJ-PNVk ere indarra eta eragina galdu du. Indar hau berreskuratu beharra dugu gure ohiko bi argudioak erabilita. Alde batetik, ordezkariak dugun erakunde bakoitzean, gobernuan zein oposizioan erakutsi dugun lan serio eta etengabearen bidez. Eta, bestetik, euskal gizarteari gure proposamenak eskainita, ilusioa sortarazteko gaitasuna eraberrituko duten diskurtso berriak. EAJ-PNVk Euskal Herriaren balore eta helburuekin bat egiteko duen gaitasuna erakutsi behar du, horri lotuta Euskadiko errealitate instituzional eta politikoa kudeatzeko duen gaitasunari lotuta.

EAJ-PNVk Euskadi eraikitzeke egitasmoa lideratu behar du, bere printzipio eta estrategiekin bat egingo duena, eta XXI. Mendeko Euskadi, munduan egongo den Europar Nazioa eraikitzen jarraitzeke proposamen eta ekimenak kontuan izanik. Lan hori planteatu izan dugu “ Think Gaur Euskadi 2020” eta “ Nafarroa 2020” hausnarketa prozesuetan eta “ ADOS” izenburuko agirian. Honek guztiak jarraipena izango du “ Gaur Iparralde 2020” egitasmo berrian.

4.- Hala eta guztiz ere, autogobernu gehiago.

Gernikako Estatutua onartu zenetik hona izan den autogobernuaren hiru hamarkadek aurrekaririk gabeko zedarri izan dira instituzionalizatzeko eta garapenean, euskal historia moderno eta garaikidean. PSE-PP blokeak Eusko Jaurlaritzatik Estatutik PSOE eta PP alderdiek hamarkadatan ukatu duten Estatutuan hitzartutako eskumenak osatzeko ezer egin ez duten azken lau urteotan, autogobernuan aurrera egitea lortu izan dugu.

Azken lau urteotan Europar Batasuneko Ekonomia eta Finantza Gaietarako Kontseiluko (ECOFIN) lan taldeko ordezkariak lortu dugu, eta honek aukera ematen digu gure garapenerako motore den Euskadiko A.E.ko Kontzertu Ekonomikoaren esparru propioari eragiten dizkion erabakietan parte hartzeke.

Halaber, hamazazpi eskumen berri lortu ditugu. Gernikako Autonomia Estatutuaren espiritua eta hitza errespetatuta lortu dugu, beti defendatu dugun moduan. Denak dira garrantzitsuak, baina beste batzuen artean azpimarratu behar dugu enplegurako politika eraginkorren eskumena; langabeei zuzendutako arreta hobetzeko aukeraz gain, prestakuntza eta lan munduratzeko marko propioa osatzeko aukera ematen digu, ezinbestekoa baita gure ekonomiaren lehiakortasunerako behar den etengabeko ikaskuntza ahalbidetzeko.

Horrez gain, kontratazioetarako pizgarriak ere eskuratu ditugu kuota sozialen hobari erregimenaren bidez; hau lagungarri gerta daiteke enpleguaren sorrera ahalbidetzeko.

Autogobernurako aurrerapen hauetako asko, oposizioan egonda lortu dugu, Madrilen dugun presentziari esker. Beti egin dugun moduan, Euskadiren interesen defentsan egin dugu, hemen, Estatuan, Europar Legebiltzarrean eta nazioarteko bestelako forotan.

Lortu den guztia izan da oso garrantzitsua, baina gogoratu beharra dago Estatuak Gernikako Autonomi Estatutua behin eta berriz urratzen zuela egiaztatu ondoren, Eusko Legebiltzarrek Estatutu Politiko Berria onartu zuela. Eusko Legebiltzarrean gehiengo absolutuz onartu zen proposamenak eskumen fondo batez gain bilatzen du Euskadirako arau instituzional berria finkatzea, euskal gizarteak erabakitzeko duen eskubidea eta gaitasuna eta giza eskubide guztiekiko errespetua diren printzipio ukaezinetan oinarrituta. Gernikako Estatutua ezinbesteko tresna izan da Euskadiren nortasun politiko, sozial eta ekonomikorako, eta euskal gizarteak tresna hori gaingitu nahi du.

B) HERRI GISA DITUGUN ERRONKAK

1.- Krisialditik ateratzea. Eredu sozio-ekonomiko propioan aurrera eginez

Krisiak gogorki eragin dio Europari. Baina ez ditu herrialde guztiak berdin kaltetu. Globalizazioak eragindako aldaketarako eta dinamika demografiko eta sozialek sortutako aldaketetarako prestatzen aritu direnek hobeto ekin diote eta aurrera egiteko prest daude.

Agerian geratu da “ Abiadura biko Europa” errealitate bat dela. Alde batean daude gauzak ondo egin dituzten herriak, planifikatu duten eta erronkei ekin dieten herriak; eta beste alde batetik, beste aldera begiratu dutenak, larregi zorpetu direnak eta orain arazotan daudenak.

Erronka hauetarako erantzuna ez da eredu greziarra edo Espainiar Estatuaren ereduak: hondamendira iritsi diren gizarte eta Administrazio publikoak, desoreka ekonomiko eta finantzazkoak eta arazoei aurre egin ezinik dauden sistema politikoak. Gizarte hauek langabezi eta txirotasun urte asko igaro beharko dituzte.

Euskadiko A.E.n gure autogobernuak krisialdiaren ondorioak arintzen lagundu digu. Erakutsi egin dugu gure ereduak funtzionatu egiten duela, baina aurkezten zaizkigun aukerak hobeto baliatuko dituen eta Europar Batasunean eta nazioarteko erkidegoan toki protagonista erdiesten lagunduko digun eredu sozio-ekonomiko propioan sakondu beharra dugu.

Euskal gizarteak, Euskadik, zaintzen eta sustatzen joan behar den balore propioak ditu. Lana, esfortzua, solidariotasuna, ekintzailtza, aukera berriak bilatzea, kalitatearen aldeko apustua, prestakuntza edo berrikuntza. Gizarte irabazlearen baloreak dira, etorkizunari begiratzen diona, oinarrizko duintasun mailak finkatzeko xedearekin.

Balore hauen artean, solidariotasunak bereziki sendotu beharreko aktiboa izan behar du. Lana galdu dutenekiko solidariotasuna. Pertsona nagusiekiko solidariotasuna. Gure gazte askorekiko solidariotasuna, prestatzeko ahalegin handia egin ondoren, etorkizuna itzaropenik gabe ikusten dutelako.

Gure ekonomiaren etorkizunerako, gure industriak eta sektore esportatzaileak lehiakorra izan behar du. Lehiakortasuna koste baxuen bidez lor daiteke edo berrikuntza eta kalitatea uztartzen duten produktu eta zerbitzuen bidez. Agian ez da erraza lehiakorrak izan gaitezkeen sektore zehatzak identifikatzea, baina argi dago ez garela lehiakorrak izango, produktu eta zerbitzu horiek garatu behar dituzten pertsonak behar besteko kualifikaziorik ez badute. Horregatik, gure hezkuntza sistemaren eta etengabeko

prestakuntza sistemaren hobekuntza izan behar da, eredu sozio-ekonomiko propioa zehazteko helburu estrategikoa.

2.- Burujabetasun eta autogobernu gehiago.

Gure helburuak erdiesteko, beharrezko dugu gero eta mendetasun maila txikiagoa izatea. Une bakoitzean, gure kabuz erantzuteko eta erabakitzeke gaitasun handiagoa, askatasun handiagoa. Gure tokia irabazi behar dugu, nazioarte mailan herri eta gizarte erreferentea garen neurrian.

Euskadi egitasmo sozial, ekonomiko eta politiko propioa da. Gure kultura, hizkuntza eta nortasun propioa ditugu. Euskal hiritar guztien borondatean oinarritutako egitasmoa. Gu geu gara eta gu geu izan nahi dugu. Sendotu nahi dugun nortasuna partekatzen dugu. Burujabetasunean eta autogobernuan aurrera egiteko nahia, etorkizuna erabakitzeke eskubide eta gaitasunaren aldarriaren printzipio demokratikoak, eta giza eskubide guztiekiko errespetua bateratuko dituen herri egitasmo estrategikoan planteatzen da.

Gure herriaren borondateak zilegi egiten ditu autogobernurako gogo eta eskubideak, baina ezin dugu ahaztu autogobernua ez dela fetitxe hutsa, baizik eta ongizate nahia, bizitza kalitaterako asmoa. Hego Euskadiko eraikuntza instituzionalak hazkunde ekonomikoa (giza garapena, Europako batz bestekoaren gaineko errenta maila) eta oinarritzko zerbitzu publiko eraginkorrak (osasuna, hezkuntza, gizarte zerbitzuak, kultura, garraioa eta mugikortasuna) eskaini dizkigu, bereziki Euskadiko A.E.n.

Ez gara bidez erratu. Autogobernua izan da eta da aurrerabidea, ongizatea eta bizitza kalitatea. Horregatik, gure nortasuna eta euskal gizartearen interes orokorra indartzen jarraitu beharra dugu.

Ez dugu, lortu dugun autogobernu estatusa ukatuko. Alderantziz, instituzionalki hazi nahi dugu, munduan dugun kokapena finkatzeko. Euskadik ez du " trenaren azken bagoian " geratu nahi. Gure tokia " europar lokomotoran " dago, Europa ekonomiko, politiko, sozial eta kultural aurreratuenaren eraikuntzan.

Testuinguru honetan, gaur egungo Espainia Euskadiren garapenerako balazta bilakatu da. Espainiako desoreka ekonomiko eta instituzionalek nazioarte mailako mesfidantza handia eragiten dute. Mesfidantza hau nazioarteko finantza merkatuetara eta euskal enpresen " merkatu bezeroetara " igarotzen da. Nazioarteko erreferente bilakatu behar dugu eta ez termino politkotan soilik, baizik eta termino sozial eta ekonomikotan ere, Euskadik mundu mailako presentzia eta nortasun propioa izanik.

Espainiar aterki azpian eta Frantziar aterpean tresna propiorik gabe lortu ezin dugun garapen erritmoa erdietsi behar dugu. Eta honetarako ezinbestekoa dugu burujabetasun printzipioa politikoki egituratzea, hau da, gure etorkizuna erabakitzeko gaitasuna. Ez dugu egiten aurkaketa politikoa nahi dugulako, baizik eta hiritarren interesa delako. Euskal hiritarrok mundu hobea nahi dugulako eta munduko gainerako nazioek dituzten eskubideak ditugulako.

Balore hauek defendatu eta sustatu behar ditugu. Eta horretarako, nor izango da EAJ-PNV baino hobea? Guk betidanik defendatu ditugu Euskadiren interesak. EAJ-PNVk euskal aberri estrategia lideratu behar du, eta Herri egitasmorako edukien inguruko akordio estrategikoak bilatu behar ditu. Herri gisa lortu ditugun erakundeetatik eta bestelako foroetatik ere, oposiziotik ere. Beti gure Herriaren zerbitzura.

Uniformitatean edo lortutako botere esparruetan geratzea, atzean geratzea da, datorkigun errealtatean kokapena galtzea. Egitura politiko propioa lortu nahi dugu gure gizarte nortasuna babesteko eta garatzeko. Euskal hiritarrok hobeto bizi nahi dugu, enpleguan eta ongizatean ziur, lehen mailako gizarte zerbitzuekin. Indar ekonomikoarekin. Hori guztia lortzeko, ezinbestekoa da lehenengo garapen instituzionala lortzea, planteatutako erronkekin bat etorriko den gobernatzea.

Gure strategiaren helburua da Euskadiren hazkundera ahalbidetzea, ikuspuntu politiko, sozial, ekonomiko zein instituzionaletik haztea; Euskadi nazio gisa aldarrikatzea eta Herri gisa dituen eskubideak onartzea suposatuko duen instituzionalizatzea lortzea. Hazkunde ekonomikoa eta hazkunde instituzionala dira garapen eta gizarte kohesio handiagoaren lorpena oinarritu behar dutenak. Aberastasuna lortzea, Europan gizarte kohesionatu eta kementsua lortzeko. Burujabetasuna egunetik egunera gauzatzea, lortutako esparruak finkatuta, eta urrats berriak emanda.

Euskadi nazio zaharra da eta berriztatu eta indartu egiten dena. Euskadi, Europar nazioa. Bertan dauden besteekin batera, besteak beste Estonia edo Kroazia. Bidea eskatzen duten beste batzuekin batera, besteak beste Eskozia eta Flandria. Gure helburua jarri behar dugu "europar trenak" aurrera egiten duen tokian. "Burujabetasun politikoa" eta "burujabetasun ekonomikoa" uztartu behar ditugu. "Burujabetasun ekonomikoa" "protektionismo ekonomikoarekin" nahastu gabe, Euskadi gero eta independenteagoa eta era berean gero eta mundura irekiagoa behar dugulako.

Europa da mundura sartzeko dugun atea. Gure esparru geopolitiko eta ekonomiko naturala da, eta hortik begiratzen diegu munduko gainerako kontinenteei.

Europa eragiten digun errealtate propioa da. Eta, gero eta gehiago. Europar araudiaren %80a zuzenean aplikatzen da Estatuetan. Hego-Euskadi, nortasun eta eskumen propioak dituen erkidego politikoa den aldetik, ezin da europar erabaki esparrutik kanpo geratu. Horretan ere ez dugu subsidiario edo azpiko izan nahi, Ipar-Euskadin ere ez, non toki gobernatzerako eredu berria izatea bilatzen dugun, herrialde honen garapenerako behar diren eskumenak eta autonomia izango dituzten erakundeak izanda. Euskal Nazioa egitasmoak etorkizuna duelakoan gaude, eta bere kabuz

dagokio etorkizun hau, Europar Batasunaren barruan bere toki propioa bilatzen duen errealitatea delakoan.

Horregatik guztiagatik, harago begiratu beharra dugu. Euskadiren nazioartetze ekonomiko, politiko eta kulturalerako egitasmoa garatu beharra dugu.

Egitasmo honetan, Europa izan behar da lehen helmuga, baina eszenatoki global berrira iritsi behar da. Euskadi, Nazioa European eta munduan. Euskal talde handiak dituztelako, ekonomikoki, arlo kulturalen edo sentimenduz lotuta gauden herriengandik hurbil. Era berean, harreman urriagoa izanik ere, gure enpresentzako aukera diren herrietatik hurbil. Haiengana, ekimen biziz hurbildu beharra dugu.

Egiten dakien herria gara, gauzak ondo egiten dituen. Horregatik, gure marka propioa sortu, sustatu eta kokatu beharra dugu, "Euskadi" marka. Balore eta nortasun propioa dituen euskal erkidegoa ordezkatzeko duen marka, gure herrian era baikorren eragingo duena eta herri eta kultura arteko nazioarteko eszenatokiko elkarrizketan parte hartzeko lagunduko duena. Honek ere "euskara lurraldeko" harremanak instituzionalizatzea suposatzen du, euskal erkidegoa mundu osoan kokatzen duen kultura lurralde partekatua. Gaur egun ezagun diren muga politikoak gaindituko dituen lurraldea, eta borondatez euskaldun sentituko diren eta euskaldun gisa aldarrikatuko diren guztiak hartuko dituen.

3.- Herri-nazioa prozesu estrategiko baten bidez eginez.

Lehiakortasunaren eta nazioartetzearen erronkei ekiteko, euskal gizarte ondo kateatu eta elkartua behar dugu. Era eraginkorren funtzionatzeko duen gizartea, eta egiatan den batura izango dena, bere eskubideak onartuta eta autogobernu sistema eraginkorrenekin. Euskal nazioa berrabiatze sozial eta ekonomiko berrirako.

Euskal hiritarren autogobernu sistema berri hau, ADOS ekimenaren markoan emandako urratsetan oinarritzea behar dugu, akordiorako espirituan oinarritutako aukera demokratikoekiko errespetuan. Euskal bizikidetzaren demokratikorako esparrua indartu eta finkatu beharra dugu.

Bakea da errezeta honetarako oinarritzeko osagaia. Gaurko ongizate maila bortxazko testuinguruan lortu ahal izan badugu, aldi berri honetan, ETAREN bortxakeriaren amaiera berrabiatze berrirako aukera izatea lortu behar dugu. Gure Herriaren borondate askean oinarri harturik, gure asmo politiko zilegiak errealitate egin daitezten.

Horretarako, autogobernu gehiagoz gain, parte hartze politikoan eta hiritarren parte hartzean , gobernatze prozesuen moderazioan oinarritutako kultura demokratikoa bultzatu behar dugu. Gure erakundeetako gobernuan gardentasunik eta zorroztasunik handienarekin , hiritar eta eragile sozial eta ekonomikoentzako parte hartze esparruak ahalbidetuta.

Parte hartzea ez ezik, lankidetzaren eta ardurakidetasuna behar ditugu. Inkomunikazio politikoak eta etengabeko aurkaketak herri gisa aurrera egiteko behar ditugun bitartekoak ahaltzen ditu.

Ezinbesteko gertatzen da akordioetara iristea, eta ezberdintasunak arauzko testuinguru partekatuan kudeatzea ahalbidetuko duen giro politikoa eraikitzea. Herri-nazioa gure erakundeak indartzearen bidez eraikitzearen dinamika elikatuko duen lankidetzaren.

Euskadiren etorkizunerako edozein egitasmo partekatuk beharko du legeztatze sozial zein politikoa. Alderdi eta gizarte eragile arteko akordioetatik harago, Euskadiren instituzionalizatzeko egitasmoaren inguruko gizarte adostasun maila euskal gizartearen adierazpenak baldintzatuko du. Euskal gizarteak duen egiteko ukaezina da bere desioak hautestontzietan adierazi ahal izatekoa, euskal gizartearen instituzionalizatzearen zilegitasuna hiritarengan baitago. Euskadirentzako estatus politiko berriaren inguruko erabakia, beti egongo da euskal hiritargoaren eskuetan , lehen instantzia batean Euskadiko A.E.ko eta Nafarroako F.E.ko euskal hiritarren eskuetan, eta bere kasuan, Iparraldeko hiritargoaren eskuetan ere (Behe Nafarroa, Lapurdi, Zuberoa), “ Euskal Herriko Lurralde Kolektibitatea” osatzeko orduan.

Estaus politiko berri honek gure erronka handiei konponbideak eskaintzeko zerbitzura egon behar du: gure lehiakortasuna hobetzea enplegua sortzeko, lehen mailako hezkuntza eta etengabeko prestakuntza lortzea, osasun sistema jasangarria eta kalitatezkoa antolatzea eta kohesio eta bizikidetzarako gizarte politika aurreratua garatzea. Hau guztia, garapen jasangarrirako eredutik, garapen instituzionalak oinarritua eta gobernatze lan ona gauzatzeko.

Lortu dugunetik abiatuta, Euskadi , nortasunen nazio eraikitzea. Borondateek osatutako nazioa. Gure geroaren jabe izateko eskubidea. Eredua propioa izateko eskubidea abangoardiako gizartearen izan dezagun, eta horretan euskal hiritar guztiek aurrera begiratzeko, aurrera egiteko eta hazteko aukera izan dezagun.

Erronka berriek erantzun zehatzak eskatzen dituzte. Euskadirentzat eta Euskaditik sortutako erantzunak, eta ahal bada, Euskadi osorako. Gure erantzunak, nazio gisa aurrera egin ahal izan dezagun.

2015eko zerumuga oso garrantzitsua da Euskadirentzat. Aurreikuspenen arabera, ziklo ekonomikoa aldatuta egongo da eta neurri egokiak hartzen badira, lana sortzen egongo gara. Seguruenik bukatua izango da ETaren bortxakeriaren gaitza. Maila politikoan ere, eszenatoki berrian egotea espero dugu, Euskal Nazioaren eraikuntzan gora.

Zerumuga eta helburu horrekin, EAJ-PNVk proposamen zehatz batzuk planteatzen ditu Nazio modura hazteko aukera emango digutenak, eta aurkitzen garen eszenatoki globalean, hiritargoaren beharrianetarako erantzunak hobetzerik izan dezagun.

1.- Bakea eta Elkartasuna

Bakea lortzea gizartearen eskakizuna da. Gure gizartearentzat ulergaitz gertatzen da alderdi politikoek gai “ txikien ” inguruko akordioak bilatzen duten bitartean, alderantziz hain berekoi agertzea, Bakea, interes “ gorena ” denean.

Zer ote du Bakeak hain eskuraezin gertatzeko? Aipatzerik ez dagoen ezer: prezioaren bat?; edo, hobeto esanda, prezio ugari? Bakea hil ala biziko gaia da hiltzen dutenentzat eta hiltzen direnentzat. Baina, horrez guztiaz gain, Bakea izan da beti kalkulu politikorako zerbait.

Bakea lortzeko desio beste prezio egon dira; baina onura partikularrak lortzeko bada, denon bakea ez da eragile politiko bakoitzak lortuko dituen onuren aurrerakina. Denontzako bakerako baldintza beldurrik eza da, eta horren ondorioa da terrorearen amaiera eta normaltasun demokratikoa.

Ezinezko gertatuko da denok irabaztea, bakoitzak berea “ irabaztean ” tematzen bada. ETak bere erabakiak ezker abertzale legalizatuaren arrakasta edo onuren arabera neurtzen baditu; edo bestela, unean uneko Gobernuak edo oposizioko alderdiak beretzat irabazi nahi duelako, bortxakeriaren amaiera beren helburu politikotarako bultzada gisa erabili nahi badute. Hauek jarrera biak ez dira onargarriak.

Azken lau urteotan, urrats esanguratsuak, eta gure ustez atzera ezinak eman dira Euskadin Bakea lor dezagun.

Aldi honen aurrekaria, gizartea bortxakeriaren praktika eta justifikazioaren deslegitimazioan irmo agertu ondoren eta erakundeekiko konpromisoa duen abertzaleen zorroztasun osoz agertzean, 2009ko azaroan gertatu zen ezker abertzale tradizionalak “ Mitchell printzipioak”, hau da, bide politiko eta demokratiko hutsak bereganatzeko adierazpena egin zuenean.

Brusela eta Gernikan berretsitako adierazpen honen barruan ETArri eskatzen zaio “ su eten behin betikoa, alde bakarrekoa eta nazioarteko erkidegoak egiazta dezakeena, bere bortxazko jarduerari uzteko borondatearen adierazpen gisa” .

Ezein gogoetaren aurrean, prozesu honen gakoa da elkarrizketa eta bortxakeria arteko bateraezintasuna. Horregatik, bizikidetzaren baketze eta normalizatorako aldiaren onarpenerako, bortxazko jardueraren behin betiko amaiera eman behar da lehenik. Horrela ba, elkarrizketa eta negoziaketa ez dira baketze prozesuaren zerbitzura egongo, baizik eta bortxazko jardueraren amaieraren borondate egiaztagarriaren ondorioa izango da.

ETAk oraingo jarreratik egin behar du “ Gernikako Adierazpena” arteko bidea. Hau da, “ekintza armatu erasokorrik” ez egitetik “ alde bateko behin betiko su etenera “, eta “ borroka armatuaren uzte behin betiko eta egiaztagarriako” bidea. Hau guztia egin behar du bere aldetik eragile aktibo edo “ prozesuaren tutore” izateko asmoa bazterrean utzita. Aldendu behar du, jarduera militarra guztiz utzi eta kanpotik instituzionalki abiatutako eta berretsitako egiaztapenaren bidez ziurtatuta.

Era berean, ETAk erreferente politiko izateari utzi behar dio. Ez da soilik armak isiltzea, prozesuan erreferentziatzko protagonista izateari utzi behar dio. Akordio zibilak baino ez du bake bidezko eta iraunkorra finkatuko.

Aurreikuspen horiek beteta, aldi politiko berriak bortxakeria bertan behera uztearen baliozkotasunaren inguruko irizpideak eta balorazioak partekatzea exijituko digu. Gure balorazioa, alderdi politikoen artean bortxakeria bertan behera uztearen inguruan adostutako definizioarekin eta bere egiazkotasunaren egiaztapen partekatuarekin lotuko dugu. Baina, bortxakeriaren amaiera eta bakerako aldi berriaren hasiera, ia hatz puntekin hartzeko modura dugula ematen duen arren, oztopoak egon badaude oraindik , desio den helmugara iristeko. Izan daiteke ETAk borroka armatua behin betiko uzteko asmoa argi eta garbi adierazi ez duelako,edo ezker abertzalearen egokitzapen berriak ez diolako ETArri behin betiko amaitzeko exijentzia adierazi.

Bilduren legalizazioa, hauteskundeetan parte hartu izana eta erdeinatzerik ez dagoen emaitzak ikusita, ematen du ezker abertzale tradizionalak ETArekiko harremanetan mantentzen zuen listoia beheratu duela. Horren erakusle da Bilduk publikoki esan duela ez diola ETArri bere amaiera adieraztea eskatuko. Iraganeko keinuak eta adierazpen

publiko batzuk errepikatu dira; hauen artean, hitzez esan ez arren, beren erabakiekin “garaipena PSOE edo PP alderdien eskura jarriko ez dutelako” irizpidea. Honek guztiak zera pentsatzera eramaten gaitu: beste behin ere, ezker abertzale tradizionalaren baitan kalkulu politikoak denon ongi orokorrak baino pisu handiagoa duela.

Euzko Alderdi Jeltzalearen ustetan, Euskadik exijitzen duen arduraz jokatu beharra dugu. Helburu honekin, aukera politikotik harago, ezinbesteko jotzen dugu honako irizpide hauek ezartzea:

Bakeak berme guztizko prozesua exijitzen du

Erabakitzekeko elementu bat dago bortxakeria erabiltzen duenari dagokiona, hau da, ETAk bere jarduerari amaiera emateko borondatea.

Alderdi politiko eta gizarte eragileek erabaki honekin batera doazen baldintza sozial, politiko eta legalak sortzen lagundu ahal dugu. Horregatik, bortxakeriaren amaierari ezin zaio larritasun eta asmo onen nahasmenarekin ekin.

Bermerik gabeko prozesua onartzerik ez dugun alderdi politikook ETArri exijitzen diogu euskal hiritarrok askatasunez har ditzakegun erabakien onarpena eta baldintzarik gabeko begirunea.

Elkarrizketa eta negoziaketa

Elkarrizketa erabakitzailerako prozesurako ezinbesteko baldintza da ETAREN aldetik bortxakeriaren behin betiko amaiera; era berean, Espainiar Estatuaren aldetik Giza Eskubideen inguruan estatu barruan zein nazioartean indarrean dagoen legeria onartu behar du. Testuinguru honetan, elkarrizketa bortxakeria eta terrorismoaren amaiera absolutua ekarriko duen negoziaketa teknikorako prozesura abiatu beharra dago.

Ezker abertzale tradizionala ETAREngandik banatzea.

Ezker abertzale tradizionalak erakunde demokratiko eta autonomo gisa birformulatzeko, beharrezkoa izango da marko juridikoak gainerako erakunde politikoei ezartzen dieten onarpen eta legezotasuna, eskubide eta derrigor ber-berekin, talde politiko batek sistema demokratiko batean dituen eskubide zibil guztiak emanda. Aitortze honek euskal gizartearen berregituratze soziologiko eta elektorala ez ezik, ez bai politikoak gizarte eta erakunde normalizaziorako bidea hartzea ahalbidetuko du.

Legebiltzarraren baliozkotzea jaso duen prozesua

Diputatuen Kongresuak 2005eko maiatzean, PP izan ezik Kongresuko legebiltzar talde guztiek onartutako ebazpenak Ajuria Eneako 1988ko Akordioko 10. puntua hitzez hitz hartzen zuen, eta zera ezartzen zen *“Indarkeriari elkarrizketa-bidez azkena emateko, horrekikoak egiteko benetako gogoan eta hori sinistarazteko moduko zalantzapiderik gabeko jarreratan oinarrituz, behar bezalako aukerarik izaten bada, Erresumako*

horretarako gai diren agintarien eta izuekintza bazter uztea erabakitzen dutenen arteko harreman-bideen alde gaude, beti ere politika-mailako gorabeherak herritarren nahiaren ordezkotza dutenen bidez soilik konponbideratu behar direlako utzi ezineko demokrazia-azko sortarauari begirune izanez, noski.....”.

Atzoko moduan, gaur EAJ-PNVk printzipio hauek mantentzen ditu, eta aurreko prozesuetatik jaso dugun eskarmentuak zera pentsatzera eramaten gaitu: ETaren bortxazko jarduera behin betiko uztea egiaztatzeko egingo den elkarrizketa teknikorako edozein ekimenenek legebiltzarraren gaikuntza jaso beharko du, legebiltzarraren kontrola eta legebiltzarraren berrespena. Legebiltzarrak, zeinetan herriaren ordezkartza naturala gauzaten den, izango du elkarrizketaren arrakasta bermatzeko ahalmena edo beronen porrota beste ordainik gabe bereganatzekoa.

Espetxe politika eta gizarteratzea Bake eta Elkartasunaren zerbitzura

Demokrazia egoeran, pertsona presoek botere publikoek inguruabar guztietan errespetatu eta babestu behar dituzten oinarrizko eskubideak zor zaizkie. Zuzenbide Estatuaren espetxe politikoaren ezaugarria da beti gizarteratzera norabidetuta dagoela. Zentzu honetan, Zigor Kodearen aplikazio malgua, zigorrak pertsona presoek etxebizitzetatik hurbileko espetxetan betetzea, senide eta lagunak bake eta adiskidetzarako eragileztat jotzea, eta inola ere, zehar-erruduntzat ez hartzea dira, inoiz baino gehiago, baketzearen zerbitzura dauden ezinbesteko elementuak.

Horrek ez du inolako aurre-baldintzarik behar. Beraz, espetxe politikari behin betiko norabide adostu, dinamiko eta malgua emateko ordua iritsi da. Horregatik EAJ-PNVk erronka honekin duen konpromisoa berresten dugu. Edozein kasutan, egin egon beharko zukeen zerbait delakoan gaude, Eusko Legebiltzarrean 1997an eta Diputatuen Kongresuan 1998an onartutako ebazpenekin bat etorritik.

Baketik Elkartasunerako bidea

Bidezko bakea nahi eta bilatzen dugu, euskal gizarteak bortxazko hainbeste urteren buruan beharrezko duen zerbait delako. Baina, ez dugu ahaztu behar azken helburua Elkartasuna dela, adiskidetzea. Biktimek pairatutako sufrimendu eta mina denek aitortu behar dute salbuespenik gabe, esku zabaltasunez eta ikuspegi zabalez. Horregatik, Baketik Elkartasunera doan bide zaila diseinatu eta lideratu beharko dugu. Beste herri batzuek lortu dute. Guk ere egin behar dugu.

Ondorioa

Eszenatoki horretan aurrera egiten den neurrian, eta baketze eta normalizazio aukera sendatzeko urratsak ematen diren heinean, Euzko Alderdi Jeltzaleak gainerako alderdi politiko eta erakundeekin ekimenak proposatu eta gauzatuko ditu, helburu horiek erdiesteko xedez.

Horrela ba, EAJ-PNVk behar besteko isileko ekimen zein ekimen publiko gauzatuko ditu, Euskadin Bakea behin betiko lortzerik izan dezagun.

2.- Eskubide Historikoen eguneratzea, erabakitzeko eskubidea instituzionalizatzea.

Azken urteotan asko esan eta idatzi da “ euskal gatazka” izenez deitu denaren izaera eta ezaugarrien inguruan. Talde eta buruzagi politiko batzuek gatazka bera ukatu dute. Planteamendua guztiz ukatzen dute, eta jarraian adierazten dute Euskadiko Autonomi Erkidegoko aldetak Erkidegoan indarrean dagoen Autonomia Estatuak baino herri babes zabalagoa izan beharko lukeela. Azaldu beharrik ez daude Nafarroaren inguruan mantentzen diren jarrera itxiak.

Dena dela, zalantzarik ez dago euskal auzi nazionala egon badela.

Hasiera data zehatza eman ahal diogu euskal gatazka politikoari: Foruen indargabetzea. Era berean, esparru zehatza eman ahal dugu gatazka honen amaiera ezartzeko: foruen berreskuratze osoa, edo oraingo terminologia erabiltzen badugu, euskal hiritarren Eskubide Historikoen eguneratzea, Euskal herriak bere etorkizuna erabakitzeko duen gaitasuna aitortuta.

Urteak daramatzagu ezadostasun politiko honetan. Ez gara ados jartzeko gai izan, baina errealitatea zintzotasunez eta objetibotasunez aitortu ahal dugu. Gure gizarteko gehiengoaren borondatearen argazkiak lau adierazletan laburtzen du errealitate hori:

- Euskal gizarteak erabateko bakea exijitzen du. Bizikidetzaren bortxakeriarik gabeko egoeran eta pertsona guztien giza eskubide eta askatasunak errespetatzearen oinarrian eraiki behar da.
- Euskal gizarteak demokratikoa da. Arazo politikoaren tratamendua elkarriketaren, negoziaketaren, akordioaren eta printzipio demokratikoaren oinarritutako da.
- Euskal gizarteak Herria osatzen du. Behin eta berriz eta gehiengo batez adierazi du, erabakitzeko eskubidearen bidez errespetatu behar den nazio definiziorako borondatea .

- Euskal gizartea anitza da. Nortasun politiko,kultural eta nazional ezberdinek osatzen dute, eta elkar errespetatu behar dute elkarriketa eta akordio bilaketa konpromiso etengabearen bidez.

Aniztasun politikoa berreskuratuta eta helburu politikoko bortxakeria behin betiko desagertuta, hurrengo legebiltzar aginduak eta Euskadiko A.E.tik hasita, Euskal herriaren borondate politikoa “ eguneratzeko” oinarri zabaleko adostasuna artikulatzeko bidea eman behar du.

Elkarriketa definitzeko oinarrizko tresna gisa hartuko duen akordioa eta gehiengoaren eta gutxiengoaren eskubideak errespetatuko dituen formulazio juridiko-politikoak ekarriko duena.

Alde bakartasunetik eta “ menpekotasunetik” ekintzaren bidetik alde bikotasunera eta zuzenbidetik “ berdintasuneko” harremanera eramango gaituen akordiora.

Nortasun eta nazio errealtate ezberdinen arteko bizikidetzaz zainduko duen akordioa, lehenagotik egin izan den moduan.

Gure asmoa zera da, “lege zaharra” “ lege berria” eguneratzea.

Berdinen arteko itunean eta esparru politikoko adostasunean, alde bikotasunean ea esparru juridikoko bermeetan oinarrituko den estatus berria.

Akordio berri hau Euskadiko bizikidetzaz politikorako aldi berrirako lortzea da lehentasuna, eta honako konpromisoak bereganatzea suposatzen du:

- Printzipio demokratiko oinarrizkoenak hiritargoaren gehiengoaren borondateari arauzko balore esanguratsuak ematea exijitzen duela partekatzea, honek berarekin dakar eragile politiko eta instituzionalek behar besteko egokitzapenak egin beharko dituztela borondate horren adierazpen argiari erantzuna emateko.
- Euskal gizartea bere etorkizunaz erabakitzeko eta kontsultatua izateko eta demokratikoki adierazitako borondatea errespetatua izateko eskubide eta gaitasuna duen Herria osatzen duela partekatzea.
- Euskal gizartea nortasun anitzek osatua dela partekatzea, eta eszenatoki demokratiko batean elkar errespetatzeko abiapuntutik elkarrekin bizi behar dutela.
- Gatazkak konpontzeko metodoa elkarriketan, negoziaketan , indar politikoen arteko akordio zabalenetan eta gizartearen gehiengoaren jarreraren oinarritzen dela partekatzea.
- Prozesu demokratiko orok kanporatzea baino, barneratzea eskatzen duela; baldintza berdintasuna eskatzen du, hau da, mehatxurik gabe eta tradizio politiko guztiek beren legezko adierazpena izatea.

Loiolako Akordioa izan zatekeen haren Oinarrietan ezartzen zen legez, herriko sentsibilitate politiko ezberdinen arteko akordio barnerakoia behar dugu, bizikidetzaren demokratikoa finkatzeko eta era zabalean partekatuko dugun marko juridiko-politiko berria izan dezagun, egonkortasun eszenatokia bermatuko diguna. Akordio politiko partekatua, garatua eta alderdi politikoek aberastua, eskumena duten erakundeetan tramitatua eta euskal hiritargoak onartua izango dena. Oinarri zabaleko akordioak baldintza berdintasuna hartu behar du barnean, edonolako egitasmo politikoak gauzatu ahal izateko; hori da praktikan gertatzen ez dena, PP edo PSOE alderdiek beren nazioa konstituzionalizatuta duten bitartean, EAJ-PNVk eta gainerako aukerak ez dute berena konstituzionalizatzeko eskubiderik.

Autogobernuak ziklo aldaketa ahalbidetu du. Terrorismoari uko egitea da jardun politiko askerako (alderdien jokoa eta hauen arteko aliantzak) eta instituzionalerako (gobernatze praktikoa eta alternantzia) sine qua non baldintza. Hiritarrak eragile politikoak direla jabetu izanak Herriaren modernizazioa eragin du, ziklo berri hau ahalbidetu du.

Zentzu guztietan hazi gara, euskal gizarteak hazten jarraitu nahi du. Hauxe da momentua estatus berri batetara sar gaitzen, eta borondate politikoak badugu, hori lortzeko tresna juridiko-politikoak daude, 2004an Euskadirako Estatutu Politiko Berriaren tramitazioarekin egiaztatuta geratu zen moduan.

Estatuak euskal nazio auziari azken hiru hamarkadetatik hona ezarri dion blokeoa gaindituko duen estatusa. Prozesu konstituziogiletik hasita, euskal abertzaletasuna kanpoan geratu zen. Horren ostean, LOAParen espiritua ezarri zen eta ondorengo atzerapena eman zen Gernikako Estatutuaren betepen osoan. Jarraian, ez zen aintzat hartu Eusko Legebiltzarrak 1990 urtean onartu zuen autodeterminazio eskubidearen aldeko ebazpena. Eta amaitzeko, ez zen tramiterako onartu Eusko Legebiltzarrak 2004 urtean gehiengo batez onartu zuen Euskadirako Estatutu Politiko Berrirako proposamena eta azken egunotan ez da onartu 2011ko irailean konstituzioa erreformatzeko aurkeztu den proposamena.

Ezinbestekoa da Akordio berria, errealtate nazio anitzaren onarpena eskatuko duena, egitura nazio anitzeko Estatu barruan, Euskal Nazioa politikoki eta juridikoki aitortzea suposatuko duena, Euskal Herriak bere etorkizuna era aske eta demokratikoki erabakitze duen eskubide eta gaitasuna baieztatuta.

Errealtate aberrianitza dagoela onartzea behar duen Akordioa lortu beharra dago, Euskal Nazioa egitura nazioanitzeko Estatu konfederatu barruan politikoki eta juridikoki aitortua izango delarik, Euskal Herriak bere etorkizun propioa era aske eta demokratikoki erabakitze duen eskubidea eta gaitasuna berretsita.

Aldi berria hasten dugu, non euskal hiritargoaren erabakia eta borondatea izango den ibilbide demokratikoaren hasiera eta amaiera. EAJ-PNVk politika arloko buruzagitzaren estrategikoa egitera deitua izan da, Akordio berriaren lorpenaren aldeko apustua egiteko. Erabakitze duen eskubidea eta gaitasuna gizarte demokratiko eta askearen adierazle gisa instituzionalizatuko duen Akordioa.

3.- Akordio irekia, XXI.menderako akordioa

Bilatzen dugun akordioak integratzailea izan beharko du, ala ez da akordiorik izango. Hiritargoak gehiengo batez onetsiko duena izango da , ala bestela ez da argitara irtengo. Akordio eguneratua, elkar aitortzea suposatuko duena, baldintza berdintasunean, eta edozein egitasmo politikoren gauzatzeko posibilitatea onartuko duena,euskal hiritargoak demokratikoki eta bere erabaki askez adierazitako borondatean oinarrituta.

Euskal Herria, nazio kulturala eta kultura ezberdinen arragoa, euskararen bidez, kultura, tradizio, instituzio juridiko eta foralen bidez identifikatzen da; bere presentzia eta adierazpena Euskadiko A.E.n , Nafarroako Foru Erkidegoan eta Iparraldean aurkitzen du.

Euskal herria ez da mapa soila, ez da lurralde batzuen batura. Nazio horrekin identifikatzen diren hiritarren batura da. Akordio bat da marko juridiko,ekonomiko,instituzional eta politikoarekiko atxikimendua aitortu , instituzionalizatu eta ahalbidetuko duena, hiritargoaren gehiengoak hala erabakitzen badu. Hiritargoak era aske eta demokratikoan adierazitako borondatearekiko errespetuaren onarpena barnean hartuko duen akordioa.

Edozein kasutan, lurraldeen batura hori gertatu ezean, Akordio honek lankidetzarako bide instituzionalak bermatu beharko ditu, “ euskara lurraldea” osatzen duten eremua osatzen duten lotura kulturalak bermatzeaz gain. Zentzu honetan, lan egiten jarraituko dugu euskara ofiziala izan dadin Nafarroan eta Iparraldean.

4.- Herriarekiko konpromisoa duen Gobernu berreskuratzea

EAJ-PNVk baieztatu egiten du erakunde demokratikoetako alternantzia politikoa normaltasun eta heldutasun seinalea dela egoera edo ziklo politiko bakoitzean bere ordezkariak indartzen duen gizaratean. Euzko Alderdi Jeltzaleak aitortu egiten du gaituzten zaila izan zela Eusko Jaurjaritzatik at geratu izana- bereziki 1979 urtetik hona udal eta Foru Aldundietan izan dituen esperientziengatik. Zail gertatu zen kanporatze haren inguruan izan ziren inguruabarrengatik eta oinarri izan zituzten azpijoko legalengatik.

Denborak aurrera egin duela eta estrategia politiko haren ezeraginkortasuna egiaztatuta, Nafarroako Foru Erkidegoan ere agerian geratu den moduan, Euzko Alderdi Jeltzaleak epe laburrerako helburu gisa planteatzen du Euskal Autonomi Erkidegoa-Euskadiren buruzagitza instituzionala berreskuratzea. Lehentasuna beraz, hori ahalbidetzeko herri babes sozial eta politikoa eskuratzea da.

Zentzu horretan, Euzko Alderdi Jeltzaleak euskal gizartearen gehiengoak onartuko duen profil propioa ezartzeko konpromisoa hartzen du. “ Gestio” edo gaitasun teknikoaren balioa ez ezik, Euskadiren autogobernua eta nazio eta gizarte eraikuntzaren ikuspegi propioa ere identifikatuko dituen profila . Euskal gizartearen borondateari lotutako autogobernua ulertzen dugu, aprioritasun dogmatikorik gabe, gizartean konplizitate zabalak bilatuta eta Estatuan zein Europar Batasunean adimenez jokatuaz, esparru hauetan hitzartzeko gaitasuna lortzeko xedez.

Autonomi Erkidegoan lidergo instituzionala berreskuratzea, Euskadi osora zabalduta, baina ez asmo hegemonikoarekin, baizik eta euskal gizartearen aurrean herriarekin konpromisoa duen eta bere buruarekin zorrotza den Gobernu berriaren adierazpen modura.

Aurreko huts egiteetatik ikasita, gure herrirako aldi eta espazio berrirako deialdia egiteko babesa jasoko duen Gobernu berria- ADOS egitasmoan garatutako proposamenarekin bat eginik- eta ahal den akordiorik zabalenetik, Euskadirako bizikidetz hitzarmen berria egiteko helburuarekin.

5.- Enplegu eta Garapen Ekonomikorako Lankidetz Hitzarmena. Lan Harremanetarako Euskal Sistema.

Biziberritze ekonomiko eta enpleguaren sorkuntzarako ezinbestekoa da sektore sozial guztien arteko lankidetz Itun zabala, Euskadiko A.E.n zein Nafarroako Foru Erkidegoan.

Hau da gure proposamena. Ardatz nagusi gisa, enpleguaren sorrera hazkunde handiagoa ahalbidetuko duen euskal ekonomia lehiakorragotik abiatutako ituna. Itun honek erakunde guztiak (Gobernuak, Foru Aldundiak eta Udalak) eta gizarte eragileak hartu beharko ditu, enpleguaren egonkortasunean aurrera egiteko helburua izan beharko du, lehiakortasuna eta produktibotasuna sustatuta, gure enpresak lehiakorragoak izan daitezen.

Itun honen oinarrian egon beharko du lan harremanetarako sistema propioak. Euskal eragile ekonomiko-sozialek hemen adostea behar dugu, gure errealitate sozial eta ekonomiko propioaren testuinguruari begiratuta.

“Malgutasun-segurtasun” kontzeptuan aurrera egingo duen sistema, hau da, malgutasun handiagoa eta segurtasun handiagoa. Lan merkatu malguagoa eta segurtasun maila handiagoarekin, babes sistema hobearrekin eta lanpostua galtzen dutenak lan mundura bueltatzen laguntzeko sistema hobearrekin.

Garapen ekonomikoa, hazkunde soziala eta nazio eraikuntza bateratuko dituen akordioa.

Bide bi daude, berandutu gabe esku hartzeko: lehenengoa, enplegu politika eraginkor eta pasiboan eguneratzea; eta, bigarrena, negoziaketa kolektiborako sistemaren funtzionamenduaren birformulazioa.

Bide hauen artean lehenak pertsona aktiboen enplegarritasuna hobetzeko helburua bete ez duten politika eraginkorrak, eta sistema ekonomiko osoaren produktibotasuna eguneratzea exijitzen du.

Euskadiko A.E.rako eskumen hau EAJ-PNVk Madrilen gidatu duen negoziaketari esker lortua izan delarik, aukera handia da gure gizartearen zati handi batentzat, enpresa, hezkuntza eta lan munduen arteko ikuspegi integratzailetik bideratzen bada.

Prestakuntza, orientabide eta lan munduratzeko sistema sendoa eratzeko apustua egin beharko dugu; enpresen benetako eskarrietatik abiatuta, eta bertan pertsona aktiboek, prestakuntza zentroek eta lan bitartekaritzarako eragileek parte hartuko dutelarik. Lan postu batetik besterako jauzia egitea ahalbidetuko duen sistema, horrek trauma pertsonal edo soziala suposatuta beharrez, lan eta bizitza aukera izan dadin.

Lan, esfortzu, berrikuntza, sorkuntza, ekintzailtza eta etengabeko ikaskuntza sustatuko dituen sistema. Laburbilduz, gure hiritargoaren profesionaltasun eta enplegarritasuna, hori baita XXI. Mende honetako une ekonomiko globalerako erronka.

Era berean, Gernikako Estatutuan eskumen propio gisa eta Euskadiko A.E.ra oraindik transferitu gabeko enplegurako politika pasiboetan ere eragin behar da. Eskumen hau, politika eraginkorrekin batera, ezinbestekoa da euskal lan harremanetarako markoa errotzeko.

Politika pasiboek langabezia-prestazioa eta langabeen aktibatze prozesua lotu behar ditu. Politika pasiboek "langabea laguntzera" mugatzen den eredu lan gabeko aldiak prestakuntzan eta lanbidean berregokitzea ekarriko duen eredurako jauzia egin behar dute.

Bigarren bideak negoziaketa kolektiborako sistema ekartzen du gogora, honek ere defizit garrantzitsuak aurkeztu dituelako. Negoziaketa kolektiboak gero eta inguru konplexu, global eta interkonektatuagora egokitu beharra du. Enpresa inguru ekonomikoaren egoera aldagarria egokitzeko tresna izan behar du, zerbait mugatzailea izan gabe. Lan harremanak aurkaketa ikuspegi eta estrategiatik, lankidetzaren, elkarriketa eta interes ezberdinen arteko adostasuna bilatzeko sistemarako bidea egin behar da.

Horrela baino ezin izango da euskal ekonomiaren etorkizunerako gai giltzarrietan eragin; besteak beste, soldata eta produktibotasunaren arteko erlazioa, lan baldintzen aldaketa, enpresen egokitzeko gaitasuna edo gatazkak konpontzeko mekanismoak.

Une ekonomiko eta sozial honek goragoko helburuak bilatzea eta ardurak bereganatzea exijitzen du .

Oraingo marko soziolaborala “ hondoratzeko bidean” dago eta eraldatze sakona eskatzen du.

Edozein kasutan, errealitateari begiratu behar diogu, eta argi izan hurrengo urteotan lanpostu askok ezegonkor izaten jarraituko dutela eta soldata askok baxu izaten jarraituko dutela. Gainera, gizarte prestazioek ondo neurtu eta egiazko beharrezanetara egokitu beharko dira. Honek guztiak gure barne eredu ekonomikoaren birformulazioa suposatzen du, garai berrietara egokitua.

Danimarka,Holanda,Alemania eta Austrian ere izan dute erronka hori aurretik etorri diren urteotan. Marko soziolaborala berregiteko lan kolektiboari ekin diote , eta gaur herri askoren eredu dira. Esperientzia arrakastatsuak metatzen dituzte eta Euskadik horietatik ikasi ahal du.

Aurkaketarako baino, lankidetzarako garaia da, denon arteko lana egiteko, eztabaida arduratsu eta eraikitzaileko , egin behar dugun berrikuntza sozial handiaren diseinu eta garapenean asmatzerik izan dezagun: enplegurako marko berria XXI. Mendeko gizartearentzat.

6.- Euskadi munduan

Denbora berrirako hasieran, munduak Euskadi berriro deskubritzea behar dugu, nazioaren kontzertuan toki propioa izatea bilatzen duen errealitate bat, nortasun bat, kultura propio eta berezitua ezagutu eta uler dezan. Testuinguru honetan, Euskadiren nazioartetzea ekidin ezin den nazio erronka dugu.

Nazioartean aitortuak izateko eskubideari eutsio dion erronka, munduan izateko eta egoteko eskubidea. Horretarako, ezinbestekoa izango da urteotan Euskadi bortxakeriarekin lotu duen estereotipoa baztertzea. Herri gisa izan dugun zama handia izango da, gure gaitasunak era ezkorrean markatu ditu, benetako Euskadi, bere berezitasuna, bere hiritarren borondatea, historia eta tradizioak, Herri honek dituen ahalmenak ezagutzea eragotzi izan du.

Euskadik herria nazioartean kokatzeko estrategia zehaztu behar du parametro guztietan: erakundeetan,kulturan, gizartean,hezkuntzan eta ekonomian. “ Eman ta zabal zazu munduan fruitua”.

“ Euskadi nortasunak” bidea eskatzen duen herriari lotu behar zaio. Arlo ekonomiko globalean mundu kulturealean etorkizuna duen herriak, berrikuntzan,solidariorotasunean,hezkuntzan, giza garapen jasangarrian erreferente izan nahi duen herria.

Nazioartean Euskal Herria eta bere eskubideak termino sozial eta politikoan aitortuak izateko asmoan oinarritutako estrategia behar dugu. Gure nortasuna, kultura eta euskara nazioartean kokatzeko estrategia. Era berean, ekonomia eta enpresa izaerako estrategia; aliantza publiko-pribatu estrategikoak garatuta, gure enpresak laguntzeko, Euskadiren lehiakortasuna bermatzen eta bultzatzen lagunduko duten sare instituzional eta sozialak eratuta.

Nazioartean euskal produktuaren kalitatea bermatzeko estrategia sustatu beharra dugu. Kalitatea eta gure herriarenak berarenak diren seriotasun eta konfiantza baloreak. Gure industrietako produktuetara, gure produktu turistikoetara, gure zerbitzuetara eta gure “ jakin eta egin” instituzionalera aplikatu dadila. Gure kanpo ekintzaren ezaugarria izateaz gain, ondo egiten den lanaren aldarria eta etengabe hobetzeko exijentzia izan dadila.

Instituzionalki homologatutako nortasuna, parametro objektiboen bidez berrikuntza, kalitatea, jasangarritasuna, kaudimen ekonomikoa eta nortasun nazional irizpideak islatzeko balioko duena.

Halaber, Euskadi sendotasunez kokatu beharra dugu. Horretarako, ezinbestekoa izango da gure ekonomiarako merkatu estrategikoetan, Euskadiren ordezkariak izatea. Ordezkaritza hauek izaera ekonomikoa izango dute eta gure enpresen zerbitzura egongo dira; era berean, Euskadi mundu zabalean ordezkatzeko izaera izango dute. Ordezkaritza arinak, Euskadi eta munduaren arteko zubi lana egingo dutenak, gure enpresa eta beren bezeroen artean.

Aldi berean, Europa eta nazioarte mailan presentzia handiagoa beharko dugu, eta horretara zuzenduko dugu gure ekimen politikoa; hau da, herri eta nazio gisa, gure eskumen eta interesei eragiten dieten araudi eta neurriak eztabaidatuko diren foro guztietan egoteko ekimena garatuko dugu.

Gure erabakia da, Euskadik munduan presentzia sendoagoa izatea.

7.- Hurbiltasuna, komunikazioa, parte hartzea, gardentasuna eta ustelkeriaren kontrako borroka.

XXI. mende honetako hasieran agerikoa da, jarrera publiko zein pribatuak kultura politiko berrira egokitzekeo dugun beharra.

Gaurko gizarteek beren ordezkari politikoei eta alderdi politikoei gobernatzeko eta hiritargoarekin komunikatzeko era berria eskatzen diete; arazoak konpontzeko era berria eskatzen dute, eta oso zorrotzak dira beren estandar etikoetan. 2.0 politika da.

EAJ-PNVk Euskadin lideratu behar du kultura politika hori. Xede horrekin, praktikan jarriko dugu politika egiteko modu berria, begirunez eta inposaketarik gabe. Espainiar Estatuari exijitzen badiogu, arrazoi handiagoz ezarriko ditugu hemen politika horren baloreak: elkarriketak, integrazioa eta adostasuna, gardentasuna eta ustelkeriaren kontrako borrokarekin batera.

Zentzu honetan, konpromiso zehatzak bereganatuko ditugu, interes partikularrik edo talde interesik Alderdi honen bizitza organikoan eraginik izan ez dezan, esparru bakoitzeko mailarik gorenetako burukide eta politikoengandik guztiz aparte egon daitezzen.

Alderdikide guztiek eta Euzko Alderdi Jeltzalea osatu nahi duten guztiek gure egiten ditugu jarduera publikoaren irudi ona eta hiritarrek ordezkari politikoan duten konfiantza berreskuratzeko konpromiso etiko guztiak.

Gardentasuna eta parte hartzea sustatuko dugu, gure erakunde legegile eta betearazleak hiritargora irekitzea. Egiako demokrazia, demokrazia garden eta partehartzailearen sinonimoa da. Gardentasun eta parte hartze gorena hobeto informatuta dagoen eta aktiboagoa den eta konpromiso handiagoa duen hiritargoarentzat. Iritzia emateko, proposatzeko eta erabakitzeko gaitasunarekin.

D) ETORKIZUNA LANTZEN

EAJ-PNVren konpromisoa da Euskadik 2015erako izango dituen ardura eta erronkak, euskal gizarteak egunetik egunera eta egunero planteatzen dituen eskari eta beharrianetarako erantzunekin bideratzea.

Alderdi politiko bat bere ideiek, pertsonak eta erakunde osoak osatzen dute. Horregatik, Batzar Nagusira begira, EAJ-PNVk “ Etorkizuna Lantzen” agiria aurkeztuko du, eta bertan bilduko ditu Alderdiak proposatzen dituen erantzunak eta sektorekako konpromisoak.

Gure helburua, gizarte eskariak ezagutzea eta ulertzea ahalbidetu digun erritmoa mantentzea da, aitzindariak izatea proposamenak egiteko eta praktikan jartzeko orduan.

Gure barnean gordetzen dugun ezagutza eta esperientziak etorkizunera begiratzeko aukera ematen digu, geroari begiratzea eta egoera ekonomiko,sozial eta kulturalaren inguruko diagnosis egitea, Herri gisa izango ditugun erronkei aurre egiteko erantzunekin batera.

Ekimen politikoa da EAJ-PNVren motorea, ekonomikoki lehiakorragoa izango den gizartearen eraikuntzarako proposamenak eta egitasmoak sustatzen dituen, lehen mailako hezkuntza eta osasun sistemarekin, sozialki elkartua eta arlo publikoan gobernatze lan ona egiten den bermearekin.

Hauek dira “ Etorkizuna Lantzen” agiriaren giltzarriak. Bere oinarritik, Euskadiren lidergoarekin konpromisoa hartu duen Alderdiaren erantzuna.